

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ กระบวนการตัดสินใจของเกษตรกรต่อการเข้าร่วมโครงการ
เกษตรยังชีพ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน ว่าที่ร้อยตรี อัสวิน ศรีภักดี

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณาพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ กฤษน์ ศรีมงคล	กรรมการ
อาจารย์ ดร.สุรินทร์ นิลสำราญจิต	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุชฎี ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการตัดสินใจของเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรยังชีพของเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลคือเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรยังชีพจำนวน 86 คน และเกษตรกรผู้ที่ไม่เข้าร่วมโครงการเกษตรยังชีพจำนวน 86 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมประชากรที่ศึกษา 172 คน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi-square Test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน และใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละเพื่อวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรยังชีพของเกษตรกร

ผลของการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีอายุเฉลี่ย 41.8 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายได้เฉลี่ย 3,982.56 บาทต่อเดือน มีพื้นที่ถือครองต่ำกว่า 1 ไร่ มีภาระว่างงานตามฤดูกาล มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน ไม่มีตำแหน่งทางสังคมเลย มีการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำท้องถิ่นและการพูดคุยกับเพื่อนบ้านมากที่สุด ส่วนเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีอายุเฉลี่ย 43.8 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรายได้เฉลี่ย 4,017.44 บาทต่อเดือนมีพื้นที่ถือครอง ภาระว่างงาน จำนวนแรงงานในครัวเรือน การมีตำแหน่งทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการเกษตรยั่งยืน ได้แก่ ระดับการศึกษา ภาวะการว่างงาน การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและการตระหนักรู้เกี่ยวกับโครงการเกษตรยั่งยืน

สำหรับกระบวนการตัดสินใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการเกษตรยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรยั่งยืนส่วนใหญ่มีการตัดสินใจตามกระบวนการตัดสินใจทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวิเคราะห์ปัญหา, ขั้นการพิจารณาค้นหาทางเลือก, ขั้นประเมินผลทางเลือก และขั้นตัดสินใจนำทางเลือกไปปฏิบัติ

ส่วนสาเหตุของเกษตรกรที่ตัดสินใจไม่เข้าร่วมในโครงการเกษตรยั่งยืน ได้แก่ ไม่ต้องการมีหนี้สินเพิ่มขึ้น และไม่แน่ใจว่าจะมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลยังพบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกระบวนการตัดสินใจคือ ยังวิเคราะห์ปัญหายังไม่ชัดเจน ไม่ทราบว่าจะเลือกพิจารณาทางเลือกไหนดีกว่ากัน เนื่องจากยังไม่เคยเห็นเพื่อนบ้านข้างเคียงทำแล้วประสบความสำเร็จและทางเลือกก็ยังมีน้อยพอตัดสินใจไปแล้ว ปัจจัยการผลิตที่ได้รับก็ไม่ได้ขนาดที่ดีและเกิดการล่าช้าเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐอีกทำให้การผลิตไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

Independent Study Title Farmers' Decision Making Process on the Participation in Subsistence Agriculture Project in San Sai District , Chiang Mai Province

Author Acting Sub – Lieutenant Aussawin Sripakdee

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Asst. Prof. Warapa Kunaporn	Chairman
Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Member
Lecturer Dr. Surin Nilsamranchit	Member
Asst. Prof. Dusdee Nalampang	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the farmers' decision making process and factors affecting decision making process on the participation in Subsistence Agriculture Project, San Sai District, Chiang Mai Province. The respondents in this research were 86 farmers who participated in the project and 86 farmers who did not participate selected by purposive sampling technique. Total respondents were 172 farmers. Data were gathered by using structured interview schedules and analysed by using Chi-square for hypothesis testing and frequency and percentage for decision making analysis.

Result showed that farmers participated in the project had an average age of 41.8 years, Most of them had a primary school education with an average income of 3,982.56 Baht per month and occupied land less than 1 rai. They were seasonal unemployed and their household labor was 2 persons. Since they had no social title, they mostly received agricultural knowledge from local leader and peers. The group of farmers who did not participate in the project had an average age of 43.8 years. Most of them also had a primary school education. Their average income was 4,017.44 Baht per month. While other characteristics which were land occupied, employment

status, household labor, social title and receiving of agricultural news were the same as the farmer's who participated in the project.

Hypothesis testing showed that factors significantly related to decision making process on the participation in subsistence agriculture project were educational level, unemployment status, receiving of agricultural knowledge, communication with extension workers and awareness of the project.

For the farmer's decision making process on the participation in the project, it was found that there were 4 steps within the process. Those were problem analysis, alternative determination, evaluation of the alternatives and decision making accordingly.

The reason for not participation in the project included that they didn't want to increase dept. The other reason was that they were not sure that they would gain more income.

Apart from that, it was found that the respondents could not identify their problem clearly. Some of them couldn't determine the alternatives. They had never found any success of the project from their peers. Not only there were a few alternatives, but receiving of under-qualified input led to inefficient production.